

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Департамент агропромислового розвитку
Херсонської обласної державної адміністрації
Спілка економістів України
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет ім. Григорія Сковороди
Херсонський національний технічний університет
Бердянський університет менеджменту і бізнесу
Полтавська державна аграрна академія
Новокаховський гуманітарний інститут
Київського університету «Україна»
Каховський державний агротехнічний коледж**

Федерація професійних бухгалтерів
та аудиторів України

ДВНЗ «ХДАУ»

Кафедра обліку і оподаткування

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет- конференції

**НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
АГРАРНОЇ СФЕРИ: ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ І КОНТРОЛЬ**

21-22 листопада 2019 рік

м. Херсон

УДК [657:336.221]:338.43

НЗ4

Науково-економічні аспекти розвитку підприємств аграрної сфери: облік, оподаткування і контроль. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. - 21-22 листопада 2019 рік – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019. - 365 с.

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Рекомендовано до друку Вченою радою економічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (протокол №4 від 22.11.19 р.)

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Кирилов Юрій Євгенович, ректор ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., професор;

Аверчев Олександр Володимирович, проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «Херсонський ДАУ» д.с-г. н., професор;

Грановська Вікторія Григорівна, декан економічного факультету ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., доцент;

Мармуль Лариса Олександрівна, професор кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Херсонський ДАУ», д.е.н., професор;

Жосан Ганна Володимирівна, помічник з наукової роботи та міжнародної діяльності ДВНЗ «Херсонський ДАУ», к.е.н., доцент;

Ігнатенко Микола Миколайович, завідувач кафедри економіки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький педагогічний університет імені Григорія Сковороди», д.е.н., професор;

Сарапіна Ольга Андріївна, завідувач кафедри обліку, аудиту і оподаткування Херсонського національного технічного університету, д.е.н., професор

Плаксієнко Валерій Якович, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор;

Скрипник Світлана Валентинівна, в. о. зав. кафедрою обліку і оподаткування, ДВНЗ «Херсонський ДАУ», к.е.н., доцент;

Рунчева Наталія Вікторівна, проректор з наукової роботи Бердянського університету менеджменту і бізнесу, к.е.н., доцент кафедри обліку і фінансів;

Корчагіна Віта Григорівна, проректор з наукової роботи Новокаховського гуманітарного інституту Київського університету «Україна», к.е.н., доцент.

Шевчук Анжела Василівна, викладач-методист, голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін Каховського державного агротехнічного коледжу.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори.

@ Херсонський державний аграрний університет, 2019

ЗМІСТ

1. НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Акулов Д.О., Круковська О.В. Дисконтування заборгованості в бухгалтерському обліку	10
Братчук Ю.О., Скрипник С.В. Вплив організаційно-технологічних особливостей видавничої діяльності на облікову систему	13
Буцхригідзе Є.В., Коваль С.В. Крадіжка та псування майна: порядок дій і документальне оформлення	15
Величко А.С., Мармуль Л.О. Базові принципи формування облікової політики для водопровідно-каналізаційного господарства	18
Волковська Л.О. Внутрішній контроль: економічна сутність та місце в системі управління	20
Грибовська Ю. М., Крупа К. П. Облік повернення товару покупцем	23
Грибовська Ю. М., Неженцева Т. О. Відповідальність за неподання фінансової звітності малих підприємств	24
Дерій О. І., Круковська О.В. Облік та оподаткування резерву сумнівних боргів	25
Дерій О.І., Ярова Знецінення запасів: облік та податкові наслідки	28
Дедіков В.О. Пристемський О.С. Казначейське обслуговування бюджетів об'єднаних територіальних громад в Україні	31
Драгота І.П. Шляхи вдосконалення обліку дебіторської заборгованості	33
Карнаушенко А.С. Особливості автоматизації обліку торговельних підприємств	36
Келлер Ю. А. Облікова політика підприємств України	40
Кириченко Ю. О. Порядок проведення інвентаризації	42
Кішканова Т.В. Економічна сутність фінансових результатів у системі бухгалтерського обліку	46
Корінь М. М. Імплементация автоматизованої інформаційної системи обліку в практичну діяльність вітчизняних підприємств	49
Королевич Н.Г., Оганезов И. А. Підвищення ефективності виробництва паливних брикетів і пеллет з костриці льону в республіці Білорусь	51
Кравчук А. О., Андрюшкова С.А. Заробітна плата в економіці України: рівень купівельної спроможності	54
Кравченко В.В. Облік процесу виробництва та постачання	57
Кривицька Є. О. Облік результатів первісного визнання сільськогосподарської продукції у фермерських господарствах	60
Кривицька Є. О. Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку в управлінні підприємством	62
Круковська А. В. Сутність власного капіталу як обліково економічної категорії	64

1. НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ І ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Акулов Д.О.

Круковська О.В. к. е. н., доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

м. Херсон

ДИСКОНТУВАННЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

У даній статті ми розглянемо наступні питання що стосуються дисконтування заборгованості. Що таке дисконтування? Яку заборгованість слід дисконтувати? Чи потрібно дисконтувати поточну заборгованість? Якщо заборгованість короткострокова, але не погашається понад рік – її дисконтувати? Якщо валютна заборгованість, то теж слід дисконтувати? Чи можна якось уникнути дисконтування заборгованості? Дисконтування – це приведення вартості майбутніх платежів до значення на теперішній момент. Дисконтування заборгованості в бухгалтерського обліку проводиться, щоб у фінансовій звітності показати реальну вартість грошей на теперішній час. Адже вартісна цінність отриманих грошей зараз та повернених через 2 роки зовсім різна. А тому в фінансовій звітності слід показувати продисконтовані розрахунки – як дебіторську, так і кредиторську заборгованість.

Ця зміна вартості грошей обумовлена наявністю трьох факторів: інфляція; здатність грошових коштів приносити дохід; ризик неповернення коштів (або їх частини) в майбутньому.

Внаслідок цього дебітор визнає дохід (Кт 733) у вигляді дисконту – це різниця між номінальною вартістю грошей та продисконтованою., а кредитор навпаки визначає витрати (Дт 952). Поступово протягом строку погашення визнаний дисконт знівелюється нарахованими витратами у дебітора (Дт 952 Кт 55), та доходами у кредитора (Дт 183 Кт 733). П(С)БО, що задіяні в дисконтуванні: П(С)БО 10, П(С)БО 11, П(С)БО 13, П(С)БО 19, П(С)БО 12, П(С)БО 28. Механізм дисконтування давним-давно є в наших вітчизняних стандартах. Він розкиданий по різних П(С)БО. Оскільки на практиці мало хто займався дисконтуванням, то існують такі недосконалості норм П(С)БО щодо дисконтування:

- П(С)БО не встановлено методологію щодо визначення справедливої та амортизованої вартості фінансових зобов'язань та активів;
- відсутні будь-які роз'яснення контролюючих органів або практика такого дисконтування;
- визначення П(С)БО, наведене у ст. 1 Закону № 996, не дозволяє застосувати міжнародні стандарти обліку в разі відсутності методів ведення обліку в національних стандартах;
- правила П(С)БО 12 та П(С)БО 28, на які спираються під час перевірок податківці, не повинні застосовуватися для обліку довгострокових безвідсоткових зобов'язань, тому що такі правила призначені для обліку активів (до суду позивалися саме дебітори, у яких виникало фінансове зобов'язання).

Перед нами постає питання: а яку заборгованість слід дисконтувати? Чим більший проміжок часу між датою надання і датою повернення грошових коштів, тим більше

фактор часу впливає на цінність грошей. Цей фактор є істотним, якщо проміжок часу є більшим, ніж 1 рік. А тому в фінансовій звітності за дисконтованою слід відобразити саме довгострокову заборгованість. Завдяки внесеним змінам наказом Мініну від 16.09.2019 р. №379 дисконтуванню підлягає вся довгострокова заборгованість: як дебіторська, так і кредиторська, а не тільки та, яка передбачає сплату відсотків. У П(С)БО 10 норма абз. 2 п. 12 звучить так: «Довгострокова дебіторська заборгованість відображається в балансі за її теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від виду заборгованості та умов її погашення». Те саме стосується й П(С)БО 11. Пункт 9 тепер звучить так: «Довгострокові зобов'язання відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання».

З П(С)БО 11 прибрали п. 8, відповідно до якого зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом 12 місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більшим ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове. Ця норма наразі вже не є актуальною, адже говорила про те, що якщо спочатку була отримана довгострокова відсоткова заборгованість, а потім вона стала поточною, то все одно її облік вести так як й довгострокової.

Теперішня вартість – це дисконтована сума майбутніх платежів яка буде потрібна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства (п. 4 П(С)БО 11). Оскільки мова загалом про заборгованість, то не важливо через що саме вона виникла – у зв'язку з отриманням/наданням фіндопомоги чи у зв'язку із придбанням/продажем товару із відстрочкою. Але зміни говорять саме про грошову заборгованість, адже зміст дисконтування розповсюджується тільки на гроші. Більше того, грошова заборгованість є фінансовим зобов'язанням та фінансовим активом відповідно. Саме вони відповідно до П(С)БО 13 відображаються в балансі за амортизованою вартістю, яка й визначається за допомогою дисконтування.

Чи потрібно дисконтувати поточну заборгованість? Згідно з п. 6 П(С)БО 10 поточна дебіторська заборгованість за товари/послуги оцінюється не за теперішньою вартістю, а за первісною вартістю (тобто без дисконтування). При цьому це правило стосується і первісного визнання заборгованості. Так, за п. 12 П(С)БО 11 поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення, тобто недисконтованою вартістю. Однак є норми П(С)БО 19, у Додатку до якого зазначається, що: дисконтування не здійснюється для короткострокової заборгованості якщо різниця між номінальною сумою зобов'язання та дисконтованою сумою є несуттєвою (менше 5% номінальної вартості). Відповідно, якщо ця різниця є суттєвою, то й вона підлягає дисконтуванню. Отже, дисконтування стосується будь-якої грошової дебіторської та кредиторської заборгованості, а не лише процентної. Але в загальному тільки довгострокової заборгованості, хоча із поточною також можливий варіант дисконтування. Якщо заборгованість короткострокова, але не погашається понад рік – її дисконтувати? Ні. Від того, що поточна заборгованість стала простроченою, вона не стала довгостроковою. А тому, якщо прострочення стосується поточної заборгованості, то дисконтувати її не потрібно.

Якщо валютна заборгованість, то теж слід дисконтувати? Для проведення дисконтування потрібно, щоб заборгованість була грошовою і довгостроковою. При цьому неважливо – заборгованість є валютною чи ні. Наслідки зміни валютних курсів як курсові різниці обліковують окремо, а наслідки зміни вартості грошей при проведенні дисконтування – окремо. І так, обидва перерахунки заборгованостей (і як монетарних статей балансу за поточним курсом НБУ, і у зв'язку із дисконтуванням) спричинять виникнення певних доходів і витрат. Але визначатимуться вони окремо і відобразатимуться вони на різних субрахунках. Чи можна якось уникнути дисконтування заборгованості? Відповідь проста – не давати можливість заборгованості визнаватися довгостроковою. Тобто вона має погашатися за строк до 1 року. А для цього таку умову слід зазначити в договорах.

Розглянемо це на прикладі поворотної фінансової допомоги. Правовою основою для отримання поворотної фінансової допомоги є договір позики. Відносини за договором позики регулюються ст. 1046 – 1053 ЦКУ. Строк, на який позикодавець передає позичальнику грошові кошти, встановлюється за згодою сторін і зазначається у договорі позики (ст. 1049 ЦКУ). По-перше, можна укласти договір на період до 12 місяців. А потім по закінченню строку повернути її, й з наступного дня укласти новий договір позики знову на 12 місяців й знову її надати/отримати. Тут звичайно ж недолік – це слід виймати з обігових коштів хоча б на день всю суми ПДФ й її проганяти туди-сюди, ну і кожного року слід укладати нові договори. По-друге, можна скористатися нормою абз.2 ст. 1049 ЦКУ, відповідно для якої якщо договором не встановлений строк повернення позики або цей строк визначений моментом пред'явлення вимоги, позика має бути повернена позичальником протягом 30 днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це, якщо інше не встановлено договором. У такому разі для цілей обліку така позика не може бути визнаною як довгостроковою, а від так має обліковуватися як поточна заборгованість. Крім цього, податківці не можуть говорити про дохід по закінченню 3 років від дати отримання та неповернення ПФД у такому разі. Адже відповідно до ч. 5 ст. 261 ЦКУ за зобов'язаннями, строк виконання яких не визначений або визначений моментом вимоги, перебіг позовної давності починається від дня, коли у кредитора виникає право пред'явити вимогу про виконання зобов'язання. Кредитор може вимагати виконання зобов'язання у будь-який час (ч. 2 ст. 530 ЦКУ), але для цього він повинен пред'явити його боржникові. Відповідно, у цьому разі строк позовної давності не починає відлічуватися доти, поки позикодавець не пред'явив вимогу про повернення позики.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 10.11.2019 р.).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 10.11.2019 р.).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 10.11.2019 р.).
4. Катерина Калашян. Дисконтування заборгованості в бухгалтерському обліку: аналіз змін. Дебет-Кредит. URL: <https://news.dtkr.ua/accounting/individual-transactions/58507> (дата звернення 10.11.2019 р.).